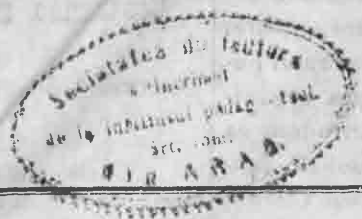

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancaute nu se
primesc. — Manuscrise nu se
retrimit.

INSERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la re-
dacțiunea Birourii de anunțuri:
în Viena: M. Dukas, Heinrich
Schick, Rudolf Mosse, A. Oppel's
Nachfolger; Anton Oppel's, J.
Darmstadt, în Budapesta: A. V.
Goldberger, Eckstein Bernat; în
București: Agence Haas, Sac-
coursale de Roumanie; în Ham-
burg: Karoly & Leblmann.

Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 6 cr. și
30 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagină a 3-a o
serie 10 cr. și 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LVII.

„Gazeta”iese în fă-care și.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șese luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șese
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 3 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. selectori.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiunea, piața mare,
Tergulul nr. 38 etajul
I. pe un an 10 fl., pe șese
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu domiciliu în casă: Pe un an
12 fl., pe șese luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
p. n. 10 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 284.

Brașov, Mercuri-Joi, 29 Decembrie

1894.

Nou abonament la GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Ianuarie 1895 st. v.
se deschide nou abonament,
la care invităm pe toți amicii și
sprijinitorii fetei noastre.

Prețul abonamentului

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	12 fl.
pe șese luni	6 fl.
pe trei luni	3 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an	40 franci
pe șese luni	20 "
pe trei luni	10 "

**Abonamente la numerele cu data
de Duminecă:**

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	2 fl.
pe șese luni	1 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an	8 franci
pe șese luni	4 "

Abonarea se poate face mai ușor
prin mandate postale.

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei“.

Prospectele Banului.

Brașov, 28 Decembrie v.

Scirile cele mai nouă, sosite
din Budapesta, ne spun că Banul
croat, contele Khuen-Hedervary, a
fost în sarcina de Majestatea Sa
cu formarea noului cabinet. Este
indiferent, decât Banul a luat
asupra și această sarcină definitiv,
or deocamdată numai provisoric,
cu condițiunea, ca să raporteze
monarhului în două trei zile,
decât poate primi mandatul de-a
constitui noul ministeriu sub
președinția sa.

Pote că acesta precauțiune a
Banului a fost dictată de temerea,
ca nu cumva să se espună pe ne-
sigur a suferi a doua oră naufragiu,
ca în Iunie 1894. Adevărul este,
că va avea și de astă-dată a se lupta

cu mari dificultăți, deși astăzi are
șanse mult mai bune de reușire.
În sinul partidei guvernamentale
domnesce mare neînțelegere, mulți
nu sunt nici-decum învoiați cu can-
didatura lui Khuen-Hedervary și par-
tisanii baronului Banffy își dau ne-
mulțămirea pe față.

Alaltăeri Majestatea Sa a con-
ferit cu Coloman Tisza, apoi cu
contele Iuliu Szapary și cu contele
Khuen-Hedervary. Se crede, că mo-
narchul a stăruit pe lângă Tisza
și în deosebi pe lângă Szapary, se-
tul disidenților din partida gu-
vernului, cu care a vorbit o oră
întregă, ca să sprijinească pe contele
Khuen-Hedervary. Se dice, că Tisza
este inclinat de-a da sucursă Ba-
nului în anumite condițiuni, ér cât
pentru Szapary se susține, că el
ar fi declarat monarhului, că do-
resce unirea tuturor partidelor,
car stau pe baza pactului dela 1867,
der acesta unire va fi posibilă nu-
mai decât se va pune capăt unelti-
rilor acelei elice din partida gu-
vernamentale, care a domnit până
acuma. Szapary se fi mai adaus,
că cu acesta partidă, care s'a slă-
bit și în privința culturală și în
privința numerică, nu se mai pote
crea un regim stabil.

În realitate astăzi partida gu-
vernului abia mai dispune de-o ma-
joritate de 15 voturi, socotind și
pe acele ale miniștrilor și secreta-
rilor de stat. Și nu-i destul cu
atâta, a început din nou secesiunea
în sinul ei, prin eșirea din club
a deputatului Verșetului. Voturile
deputaților sași au ajuns să fiă
decisive pentru existența partidei
guvernului. Sci-vor ei să se folosească
de situația favorabilă și să-și facă
datoria față cu cauza poporului
lor? —

Caracteristic este, că ridicân-
du-se pe orizontul parlamentar stă
lui Hedervary, oficioșii din Pesta au
și început să i aducă smirnă și tă-
mâia. Ei găsesc, că Banul
croat, cu toate că a guvernat 12 ani
Croatia,

a rămas un „bărbat de stat
maghiar” și un „diplomat maghiar”
din creștet până în tălpi; că el
în timpul activității sale ca Ban
a făcut ca raporturile frățești și
amicabile dintre Unguri și Croați să
fiă „mai bune ca oră și când”; că
cu „arta de guvernare maghiară” a
reușit a nimici în Croatia „fracți-
unea înaltei trădări politice și a urei
contra Maghiarilor” și să stabilească
acolo un regim maghiaron, do-
vedind astfel, că este un bărbat
de stat maghiar „modern” și „de
model”.

Pote fi, der forte ne îndoim, că
Croații vor plânge după el, și că
inșiș Maghiarii se vor bucura așa
de mult de acuisițiunea lui. Ofi-
cioșii unguri ar trebui să fiă der
mai precauți cu laudele lor.

Un congres al popoarelor nema-
ghiare din Austro-Ungaria. O telegramă
din Agram comunică scirea, că conducătorii
partidelor croate din Dalmația ar fi
hotărârea, de-a convoca în primăvera
viitoare un mare congres al popoarelor
nemaghare din întreaga Austro-Ungaria.
Congresul se va ține la Viena. Vor fi
invitați de-a lua parte la el Cehii,
Slovacii, Rutenii, Slovenii, Croații și
Românii. Dacă dintre scopurile congresului
va fi și ecărea unui ziar cotidian, care
se ocupe cu plângerile tuturor popo-
relor nemaghare din monarchia. Ziarul
va apăre în limba germană.

„Times” despre partida catolică.

Vorbind despre noua partidă popo-
rală catolică, „Times” din Londra
dice, că această partidă va avea în
Ungaria același rol, pe care-l are
astăzi în Austria fracțiunea antisemi-
ților. Și una și alta este susținută
și sprijinită de reacțiunea clericală.

În cercurile clericale domnesce
convingerea, că la casă, decât s'ar
face alegeri noue de deputați,
partida poporală catolică ar
dobândi nu mai puțin ca 60 de
mandate pentru dieta țerei. Acțiunea
acestei partide este îndreptată nu
atât în

contra „liberalilor”, cât mai mult
în contra protestanților, însă fiind-
că printre „liberali” se află mulți
protestanți, atacul e deopotrivă
îndreptat și asupra lor.

Noua „ligă anti-protestantă din
Ungaria”, cum o numesc „Times”,
se poate prevedea, că va merge
mână în mână cu anti-semitismul
din Austria. Deosebirea este însă,
că pentru Ungaria e mult mai
amenințător caracterul noii partide
catolice, de cum sunt anti-semiții
pentru Austria. Numărul catolicilor
în Ungaria este de 52%, pe când al
protestanților numai de 20%.
Decât așa-deră catolicii vor
porni o gônă în contra protestan-
ților, această gônă va avea un
caracter inversiunat, dice „Times”,
și va fi împreunată cu urmări
durerose.

Asociațiunea transilvană.

Sibiu, 3 Ian. n. 1895.
(Raport special al „Gazetei Transilvaniei“.)

Comitetul Asociațiunei transilvane
pentru literatura română și cultura
poporului român a ținut astăzi la
orele 4 p. m. o ședință lunară
ordinară sub președinția D-lui
archimandrit Dr. Ilarion Pușcariu,
vice-președintele Asociațiunei.

Dintre obiectele pertractate în
această ședință însemnă următoarele:

S'a conferit stipendiul de 60 fl.
anual din fundațiunea Galliană
lui Ilie Oană student de la VIII
gimnasia din Brașov. Deși suma
acestui stipendiu este neînsemnată,
totuși în urma concursului es-
cris, Asociațiunea a primit nu
mai puțin, decât 34 petițiuni.
Între petenți unul a fost înru-
dit cu fundatorul și în sensul
literilor fundamentale avea să
fiă preferit celorlalți; de-orece
însă frecventă numai școala
primară, ér stipendiul se pote
da numai la studenții dela gimnasia,
cererea nu i s'a putut lua în
considerare. În legătură cu
acest obiect s'a constatat tot-
odată — în urma unei reclamații
adresate comitetului din afară,
— că această fundațiune după
literele sale fundamentale nu
are caracter confesional. În fine
s'a raportat, că s'a ridicat din
suma asemnată

FOILETONULU „GAZ. TRANS”

Copilul fenomenal.

Din rusesc.

I.

Sala mică a conservatorului era
numai pe jumătate luminată; astăzi
se ținea probă pentru serata publică.
Erau adunați elevi mai ales din
cursurile mai înaintate, împreună
cu rudeniile lor, și între cei
prezenți erau și câțiva copii
fenomenali; piesele destinate
pentru producțiune le erau
tuturor cunoscute și nu ofereau
nici un interes deosebit.

Chiar acum părăsi podiul un
flaut mai de vârstă; își finise
producțiunea și obrazii lui erau
însoșiți de încordare. După
ce se așeză pe estradă un copil
mic; el avea să aibă doi-spre-
dece ani, fața lui mică era
lungăreț și palidă, părul
il avea pieptănat la o parte
și era frumos risat, într-o
mână a ținea mica sa violină,

er în cealaltă arcul. Imbrăcăminte
ii consta dintr-o jachetă scurtă
cenușă și din pantaloni de
aceeași coloare. În urma lui
mergea unul dintre profesori,
care se așeză la pianul deschis,
vrându să-l acompanieze el
însuși elevul.

La vederea acesta trecu un
murmur de mirare printre
șirele auditorilor prezenți.

— „Cine e băiatul, pe care îl
acompaniază însuși profesorul
X.?” întrebă o damă tineră
pe vecinul ei.

— „Spiridonov, care promite a
fi mult în viitor”, răspuse
cel întregat. „Profesorul X.
profesează, că din copilul
acesta are să se facă un alt
doilea Paганиni”.

— A, adevărat acesta e Spiridonov!”

Despre Spiridonov aușieră
cu toții. Încă înainte cu un
an el atrăgea asupra și atenți-
unea generală, și fiindu pro-
gresele lui estra-ordinare,
deja cu această ocaziune
putea fi lăsat să se producă
într-un concert public.

— „Cât de palid este sârmanul
copil!” esclamă o sopranistă
roșie la față.

— „Paliditatea este totdeauna
semnul caracteristic al adevăratului
talent!” observă baritonistul
palid, cu părul stufos. Sopranista,
care nu era nici palidă și nu
avea nici talent, nimic cu
totalul prin observarea colegului,
se întorse spre podiu.

În șirul alt doilea, ce era
reservat pentru rudele elevilor,
ședea pe scaunul cel din urmă
din stânga un bărbat, ale căru
priviri urmăreau cu atențiune
încordată fia-care mișcare a
copilului palid de pe podiu.
Era un bărbat svelt, slab,
ras și ceva pleșuv. Părea a
avea cincideci de ani și peste
totă fața i se întindeau crețe.
Părul rar îi lucea. Sprin-
cenele marcante dovedeau
energia, privirea lui însă
trăda o emoțiune adâncă.

Copilul palid începuse să
cânte. Trecea cu dibăciă și
ușurătate peste punctele
cele mai grele, și la pasagiile,
unde simțământul trebuia să
se manifesteze în

modul cel mai expresiv, arcul
său trecea lin și întins peste
côrde.

Profesorul X., care acompa-
nia pe micul violonist, indica
prin mișcări vehemente dife-
ritele întorsături ale piesei;
totuși sufletul îi era cuprins
de cantă și acest zel al
profesorului potența atenți-
unea celor prezenți. Când
se fini piesa, resună un
viu aplaus. Spiridonov
făcu înaintea publicului un
compliment adânc și cobori
de pe podiu. Serios și
mândru îi urmă profesorul.

Fetele tinere, cari erau
de față, urmăreau cu privi
simpatice pe micul copil și
suspendat, vedându cât de
de filegram și slabuț. Într-
aceea pasi spre el un alt
profesor B.; acesta încă era
violinist, se deosebea însă
de colegul său X. atât prin
statura lui înaltă și slăbi-
ciunea sa, cât și prin
faptul, că el eșise din
școala din Lipsa, pe când
colegul său din cea din
München. Între ei doi
esista o rivalitate ascunsă,
de când s'a descoperit în
clasa cestui din urmă
copilul fenomenal Spiridonov.

de Comitetul Asociației unui monument de piatră pe mormântul fondatorului.

Dintre *despărțimintele Asociației*, au raportat: *despărțimintul Bravă, Făgăraș și Sibiu* despre adunările generale din anul trecut, transpunând tot-odată sumele încasate cu aceste ocazii. Dintre aceste adunări generale cea mai interesantă a fost adunarea *despărțimintului Sibiu*, ținută la Oena Sibiului, atâta prin cuvântarea memorabilă rostită de delegatul comitetului D-lu Parteniu Cosma, cât și prin valoroasa disertațiune a d-lui profesor Dr. Spanu, despre „*manca și prețul ei*”.

S-a citit apoi protocolul ultimei conferințe a corpului didactic dela școala de fete și scrisoarea D-lui preot Iónu Sirbu, prin care transpune 100 fl. ca taxa de membru pe viață dela *biserica gr. cat. română din Șomcuta-mare*.

Cassarul raportează despre *scontrarea cassei*, care s'a făcut la 2 Ianuarie cu următorul rezultat:

Averea Asociației și a fondurilor, ce le manipulează, reprezintă: în bani gata fl. 15,970 09; în efecte de valută austriacă fl. 35000. Total în valută austriacă fl. 50,970 09 și în efecte române lei 85,000.

Trecem acum la obiectul cel mai interesant, — care posibil va rămâne un moment memorabil în analele Asociației, pentru inițiativa luată referitor la editarea unei publicații de-o importanță deosebită pentru progresul cultural al poporului român.

Considerând de-o parte împrejurarea, că cea mai mare parte a inteligenței noastre este împrăștiată în grupuri foarte mici prin sate și lipsită de acele centre culturale, ce le are inteligența altor popore în orașele lor cu școli, institute și societăți culturale și sociale, cari sunt totuși atâtea mijloace eficiente pentru popularizarea științelor,

— de altă parte considerând lacuna multă simțită ale literaturii noastre mai ales științifice: s'a propus editarea unei publicații enciclopedice, care să înlesnească popularizarea științelor și artelor, precum și lăptirea de cunoștințe folositoare pentru popor. Ținându cont de puterile noastre intelectuale și materiale, de-ocamdată nu s'a putut avea în vedere, decât numai o edițiune mică, după forma publicațiilor germane numite „*Handlexicon*”, care să se poată procura în fascicule efitine și să se poată termina în timpul de circa 2 ani.

Pentru studierea acestei chestiuni comitetul a emis o comisiune specială constituită din vice-președintele, secretarul I și D-nii membri ai comitetului: Part. Cosma, Leontin Simonescu și Dr. C. D. a conovichă.

Sperăm, că a această comisiune își va termina lucrările cât mai curând și va prezenta deja ședinței din Februarie a comitetului propuneri concrete pentru realizarea acestui proiect, care de-a va succeda, va umple o lacună multă simțită în literatura noastră națională.

Profesorul B. se opri înaintea lui Spiridonov și îi lăvă ușor umerii.

— „Nu e rău de loc”, zise el. „*Technică* destulă pentru etatea ta. Inse de ce faci atâtea greșeli?”

— „A cântat chiar așa de fără greșeli, precum d-ta vorbeai acuma un neadeveru!” observă liniștit profesorul X.

În intervalul acesta se formă un mic cerc în jurul lui Spiridonov. Toți se uitau în ochii mititelului, îi netediau părul, îl atingeau peste umeri, îi adiau obrazii delicai, îl aplaudau și îi profesau multă gloriă.

Copilașul privea apatic și trist, primea laudele cu indiferență și părea a fi foarte deprimat. Privirea lui trecea dela unu la altul, ca și când ar căuta ajutor, și se opri ostenit pe fața încrețită a bărbatului, care ședuse mai înainte pe locul din colțul stâng și ascultase cu atențiune la cântul băiatului. Acuma se apropiase și el de cercul, ce se formase

SCRIRILE ȚILEI.

— 28 Decembrie.

Despărțimintul I (Brașov) al Asociației transilvane era se-și țină adunarea sa generală eri. la orele 11 a. m., în sala de desemnă a școlilor românești din locu. Convocarea a fost publicată de trei-ori, cu toate acestea însă adunarea nu s'a putut ține *din cauza absenței totale a membrilor*. În fața acestei constatări dureroase, credem, că nu mai e lipsă de comentariu. Observăm numai, că biroul a hotărât a convoca încă-odată adunarea, al căreia obiect principal de discuțiune va fi *cestiunea eventualei desființări a despărțimintului!*

— 0 —

Pentru îmbunătățirea situației învățătorilor. Ministrul instrucțiunii br. Eötvös a luat în timpul din urmă, mai multe măsuri pentru îmbunătățirea situației materiale a învățătorilor maghiari. În scopul acesta a prelinat în bugetul anului viitor, sub titlul de „ajutoare și recompense”, 40.000 fl., în loc de 7000; în centrele mai mari, salariul învățătorilor dela școlile elementare ale statului are de gând să-l înmulțească; instituțiunea *învățătorilor ajutoare* dela aceste școli a s'asistat; numărul învățătorilor cu salariu de clasă IX-a l'a urcat de-ocamdată la 80, avându de gând să-l urce treptat și mai departe etc. Să nu se credea însă, că „bunul” ministru s'ar fi mulțumit numai cu atât; el și-a adus aminte și de *învățătorii comunalii și confesionali*, declarându-se gata a da din visteria statului „ori unde se va cere” ajutorul necesar pentru urcarea salariului lor la minimumul de 400 fl. la an. Condițiunile, în cari se dau asemenea ajutoare din partea statului, ne sunt cunoscute; de aceea dicem: să-i ferescă Dumnezeu pe învățătorii noștri de asemenea ajutoare, căci acestea ar fi identice cu vândarea școlilor noastre.

— 0 —

Producțiunea sodailor români din Brașov. Ce s'a dat în prima zi de Crăciun în sala otelului „Nr. 14”, a reușit de astă dată mai bine ca totdeauna. Nu scim să se fi mai vădută în orasul nostru o petrecere românească atât de bine vizitată. Sala, galeriile și chiar și salele laterale erau înșesate de public în înțelesul strins al cuvântului, așa că nu era cu putință de-a te mișca din loc. Ca a treia parte din public trebu să stea în picioare, îmbulzindu-se unii peste alții. Producțiunea a reușit în totalu foarte bine și a mulțumit pe toți. Tinerii noștri sodali au dat cu o dovadă mai multă, că sunt vrednici de atențiunea și sprijinul publicului românesc. Venitul curat al petrecerei, după cum ni-se spune, trece peste 150 fl. Amănunte vom aduce în numărul de Duminică.

— 0 —

Organizarea partidei catolice. Din Alba-regală se scrie, că conducătorii parti-

dei paronale catolice au proiectat să convoce pe la mijlocul lui Ianuarie c. o *conferință regională*, în care va avea să se discute și organizeze noua partidă în tota țera. Se dice, că în casul unor nouă alegeri dietale, conducătorii partidei ar avea de gând să prezente din a lor parte 200 *de candidați*. În comitatul Vesprimului de-alt-mintrelea catolicii sunt în mare mișcare. În timp scurt ei au ținut cinci adunări paronale, în cari s'a discutat asupra organizării partidei, declarându se tot-odată ca scopul al întregii mișcări *revisuirea legilor privitoare la reformele bisericesti*. Clerul din Vesprim a provocat pe toți preoții catolici din țera să aranjeze asemenea meetinguri.

— 0 —

Daruri de Născerea Domnului. Damae române din Lipova, precum află „Bis și Școala” din Arad, au împărțit din incidentul sfintelor sărbători ale Născerii Domnului și în anul acesta haine la 50 copii de școlă.

— 0 —

Trecerea instrucțiunii publice în mâna statului. Din Macău se scrie, că comitetul administrativ al comitatului Cianaad a însărcinat pe inspectorul r. de școlă Neményi Imre, ca să lucreze un *memorand*, în care să se exprime dorința comitatului de-a se trece *întreaga instrucțiune din patrie în mâna statului*. Acestu memorand va fi înaintat din partea comitatului Cianaad ministrului instrucțiunii publice și în același timp va fi trimis și *tuturor administrațiilor comitatense cu rugarea de a fi sustinut din partea acestora*.

— 0 —

Încă o societate de maghiarizare. Presa ungurească din părțile nord-ostice ale Ungariei a luat inițiativa pentru înființarea unui nou „*Kulturgylet*” din incidentul milenului. Noul „*Kulturgylet*” se va estine peste comitatele Abauj Torna, Szarosh, Zemplin, Bereg, Ung, Ugocea și Maramureș. Scopul: *recucerirea dreptului limbei maghiare; propagarea culturii maghiare și a spiritului patriotic; înființarea de Kiședövr, asiluri de copii; ajutorarea școlilor paronale, prevederea lor cu bibliotecă și premiarea învățătorilor; înființarea de bibliotecă paronale; redigiarea de scrieri, broșuri și cărți patriotice, cari pe lângă prețuri de tot efitine să se răspândescă în popor*” etc. etc. Apelul publicat în scopul înființării acestei societăți termină cu cuvintele: „Să îndreptăm greșelile părinților noștri! Ei au lăsat poporul prada slavismului, noi însă, ca și Arpad, să-l recucerim pentru limba maghiară, pentru națiunea maghiară!” — Observăm, că noul „*Kulturgylet*” privece nu numai pe Slovaci, ci și pe noi, căci în comitatele de mai sus se află și foarte mulți Români. Activitatea lui herostratică trebuie așa-dér să-o urmărim cu atențiune.

— 0 —

Atentat asupra Țarului. De abia s'a suit Țarul Nicolau II pe tron, și deja

diarul polon „*Nowa Reforma*” și publica o faimă lăptă în cerourile din Varșovia, că adevărată partida dela curte din Petersburg ar fi încercat un atentat asupra vieții Țarului. Până acuma însă nu se știe sigur, întru cât e adevărată se u nu această faimă.

Cestiunea națională în camera română.

Discursul d-lui B. Stefanescu-Delavrencea. (Urmare).

Când sufletul întristat al României, ca să mă serv de o expresiune a D lui ministru de externe, când sufletul ei întristat și emoționat nu știa, ce se va întâmpla cu o parte din fii ei, atunci s'a ridicat un ministru de pe acea bancă și a ținut limbajul următor: mi se spune, că la Turda casa șefului partidului național de dincolo a fost distrusă, că în temnița gemu atâtea omeni devotați dreptului lor și naționalității lor, dér ore toate adevărate?

Și asemenea indoeli au fost esploatate de întreaga presă ungurească. Eu unul nu mai înțeleg cum se pot împaca noua față a D-vostre cu conduita D-vostre de mai înainte, declarațiunile ministrilor, cu acelea ale unui membru însemnat din majoritate.

S'a aruncat în cestiunea națională cuvinte de o imprudență extra-ordinară. Totu de pe banca ministerială ni s'a d'is, că noi, țera românească, se nu uităm, că Ungurii tratăz pe Români ca de cuceritori la cuceriti; se nu uităm, că istoria joacă un mare rol și justifică, cu alte cuvinte, o bună parte din conduita Maghiarilor. Nu ar fi rău să se mai citească istoria, și să se citească ceva mai bine de câtu s'a citit. Cestiunea națională nu se înțelege așa de ușor numai din forma ei actuală, numai din dezbaterile repeți din presă, nici chiar din câte-va broșuri aparute în timpul din urmă. Bine-voști a deschide marea istorie a țerei de dincolo, și atunci veți convinge, că Români de peste Carpați nu ceru nimic, care se nu fiă se u în legile existente ale Ungariei, se se nu fi fost consacrate lor prin legi ale imperiului Austriei. Tote cerințele lor sunt: parte legale chiar față de Ungaria și parte istorice și legale față de imperiul Habsburgilor. Cu alte cuvinte, și fără de autonomia Transilvaniei, toate celelalte cereri ale Românilor sunt cuprinse în legile existente ale Ungariei (??—R. d. Gaz. Trans.); câtu pentru autonomia Transilv. nici, această autonomie, istoricesce, ei au avut. Nu este adevărat, că astăzi se ridică nise *cuceriri* cu pretențiuni absurde față de cuceritorii lor. Se nu ni-se vorbește de timpul, în care Români au putut se fi servi, căci totu țerămnea de dincolo, Germani, Unguri și Secui, toți au suferit servagiul. Și d'că această stare a servagiului nu a atins drepturile politice ale celorlalte națiuni, ea nu p'ote se se învoce contra Românilor. A se evoca astfel istoria, de pe banca ministerială a României, este a se comite unu păcat, pe care nimeni nu 'lă va ierta.

Ați uitat, ce ni-a d'is D-lu ministru de externe, că idealul D-vostre, fostul șef al partidului național-liberal, în cestiunea națională a răspuns D-lui Kogălniceanu: „*fi e ușor să vorbești de pe bancile opoziției, dér eu care stau pe banca ministerială...*” Apoi se p'ote apera unu guvernă cu asemenea citații? Așa

— „Dér acolo am încălțit numai ieri. În odaia de durmită au fost încălțit încă înainte cu două zile”.

— „Ți-am d'is, fă foc în odaia lui Mitjenka”.

— „La dracul cu voi!” murmură servitorul somnuros, sculându-se din pat. „Și aceștia mai sunt stăpâni, cărora le trebuie bucătăreșă, dér n'au nici măcar atâtea banu, cu ce se-și cumpere lemne!”

Spiridonov întorse în odaia sa de durmită. Avea în spate o blană vechiă, pe care o putea purta acuma numai în casă. Se aședă la mäsă, luă în mână condeiul și începă a scrie cu degetele apröpe în ghețate de frig.

După cate-va minute veni Drina și îi anunță, că e încălțit laptele.

— „Förte bine!”

Betrânul intră apoi în odaia mică a fiului se u, în care se aflau numai trei obiecte: un pat mic, un scaun și unu tetrapod pentru note. Mitja Spiridonov, micul artist în violină, zăcea în pat.

Își trăsese plapoma până la barbă și-și dormea somnul dulce de dimineața.

Tatăl se aședă cu precauțiune pe marginea patului.

— „Mitja, Mitja!” zise el încetinelă cu voce gingașă. Mititelul își deschise cu mare încordare ochii, cari însă numai decâtu 'i-se închiseră érași.

— „Mitjenka, nu voiesc să te scoli? Te așteptă laptele cald!”

Mitja își deschise a doua-ora ochii însă eceștia erau atât de somnuroși, încât de abia îl cunoscă pe tatăl se u. Fața lui luă o expresiune amară, care tradă învederată, câtu de greu îi cade se-și întrerupa somnul dulce.

— „Nu voiesc? Ți-i somn încă? Atunci dormi, dormi, scumpule. Laptele p'ote încă aștepta!”

Mitja se întorse pe cealaltă parte, cu spatele către betrân. Inse acesta nu se mișca de lângă el. După ce stătu astfel iniștit o minută, puse mâna pe spatelul copilului, și-l adia gingaș.

ste. Aşa a şişu D. Brătianu. Dér ce în-
 elesc clar era în acel limbaj! 'I era
 greş să spună ceea ce credea, căci era la
 guvern. Dér 'i-a fost lui așa de ușor,
 și D-vostre, să declare, că cererile Româ-
 nilor de dincolo nu sunt legitime? A
 afirmat el, că nu toate plângerile lor
 vor răspundă cu fapte reale? A dat el să
 se înțelgă, că istoria esplică și legitimeză
 ntru ceva supremația despotică a Maghi-
 ilor față de Români de peste munți?
 Dér nu simțit, că răspunsul lui Ionu Bră-
 tianu nu a deprimat sentimentul națio-
 nal și nu a isbit în aspirațiile gene-
 rale ale celor de dincolo? Ionu Brătianu
 a refuzat de-a vorbi, dér n'a voit să lase
 fără mângâiere nici pe țară, nici pe amici,
 nici pe adversari, ci li-a spus, închicându:
 că „Români de dincolo de munți ca și cei
 de aci, nu vor pe n-ic-odată!“ (Aplause).

Voci: Sunt șese ore.
 D. B. Șefănescu Delavrancea: Atunci
 voi continua mâine.
 Ședința se ridică la 6 ore, anun-
 țându-se cea următoare pe a doua zi, 30
 Noemvre.

Ședința Camerei de 30 Noemvre n. a. c.
 D-lu Ștefănescu-Delavrancea: D-lor de-
 putăți, ieri, începându a discuta cesiunea
 națională, am fost întrerupt de pe băn-
 cile majorității și de pe banca ministerială.
 Ați vă veți convinge, că ați comis o mare
 greșală, când ați tăgăduit ceea-ce am
 afirmat.

V'am spus, că de pe banca ministe-
 rială a României s'a declarat, că nu toate
 cererile fraților noștri sunt legitime, și
 s'au pus la îndoaia barbariile și ororile Un-
 gurilor.

D-lu ministru de externe: Cu restric-
 țione, că nu s'a șișu n-ic-odată.

D-lu B. Ștefănescu-Delavrancea: Veți
 binevoi să constatați, împreună cu mine,
 că totu-ce am afirmat ieri este absolut
 adevărat.

Etă ceea ce spunea d-lu Carp în se-
 natu, anul trecut:

„Când își vor pune întrebarea, decă
 este mai bine să aibă bunii ori răii cetățeni,
 atunci, de sigur, că cesiunea este desle-
 gată și că voru de satisfaciune revendică-
 rilor legitime, căci nu toate sunt legitime,
 ale Românilor.“

Așa-dér unu ministru a declarat, că
 nu toate revendicările celor de dincolo
 sunt legitime, ér nu d-lu Sturdza, după-cum
 s'a afirmat de către d-lu primaru alu ca-
 pitalei și de banca ministerială.

Mai adăugăm, că nu vre-unu din
 noi, și nu domnul Sturdza, a pus la în-
 doaia barbariile comise contra fraților noș-
 tri de peste Carpați.

Să-mi dați voe să vă dovedescă acestă
 Etă cum se exprimă d-lu ministru de ex-
 terne, în senatu, anul trecut, când cesi-
 unea națională a fost pusă în dezbater.

„Acolo“, dice d-lu Sturdza, „se pe-
 trecu lucruri brutale și grozave; acolo se
 bagă omieni în închisori și totu lor li-se
 strică casele de cătru o mulțime selvatică
 și violentă. Acestă nu se petrece în n-ic
 unu stat din lume“, dice d-sa.

Vedeți, nu v'am dovedit ceea-ce
 voiam să vă dovedescă? Acolo, în Tran-
 silvania, se bagă omieni în închisore, dice
 d-lu Sturdza; dér d-lu ministru de externe
 nu crede? Acolo se comit lucruri barbare,
 nedemne de secolul în care trăim, dice
 domnul Sturdza; dér d-lu ministru de ex-
 terne nu crede? Dér să vedem, cum d-lu
 ministru de externe devine și mai clar în
 acestă patriotică și românescă.

— „Dér totuși ar fi bine să te scoli,
 mititelule! Îndată e la șapte ore, și a de-
 ce trebuie să fii în școlă. Când vei face eser-
 cțiile?“

Copilașul se întinse, făcu o față po-
 somorită, și în fine se sculă.

— „Așa, tu ești oumincior, forțe cu-
 mincior, drăguțule. Te voiu îmbrăca și te
 voiu spăla, apoi poți dice rugăciunile, poți
 bea laptele — și apoi trebuie să te apuci
 de esericiu! Șeh, că profesorul ți-a pus
 la inimă, să te pregătești cum se cade
 pentru serata publică. Prințul încă va fi
 de față și astfel vei avé ocaziune să te dis-
 tingi! Aci ți-să pantalonii, bagă-ți picio-
 rușele. Așa — așa. Ecă aci ti-e jacheta.
 Dér ce-i cu tine, Mitja, porumbașule, nu ți-e
 bine?“

Mitja de-odată erupse în lacrimi.
 — „Așa de bucuroș ași dormi, tă
 tăcă!“ Începu el a se vâeta amarnicu.

(Va urma).

D-lu Al. Lahovary continuă: „Nu pu-
 tem și până la ce punctu toate acele lu-
 cruri (barbariile Ungurilor) sunt adevă-
 rate“. Acum v'ați convinsu, că eu am avut
 dreptate și că d-vostre ați comis o mare
 greșală când m'ați provocat să vin și cu
 „Monitorul oficial“?

Și se potrivese asemenea atitudine
 de pe banca ministerială cu discursul
 caldu alu d-lui Filipescu în cesiunea na-
 țională? Și se potrivese tendența d-lui
 Filipescu cu încrederea pe care d-lu Fili-
 pescu o acordă guvernului Majestații Sale?

Mai mult, de pe banca ministerială
 a României s'au ridicat advocați ai gu-
 vernului maghiar, căci același ministru a
 cercat să spele de răspunderea ororilor
 comise peste Carpați pe guvernul din Bu-
 dapesta.

Etă, d-lor, apărarea pe care o face
 d-lu Alexandru Lahovary, ministrul noș-
 tru de externe,....

Domnilor, susțin, că de pe banca
 ministerială s'a făcut apărarea guvernului
 maghiar în nise momente critice și du-
 rerose pentru frații noștri de peste Car-
 pați. Apărarea este a tiné ast-felu de lim-
 bagiu: „eu cred, că cel puținu violențele
 de stradă nu pot să se petreacă n-ic cu
 permișiunea, n-ic chiar cu îngădurea gu-
 vernului dela Budapesta“.

D-lu ministru de externe crede, că
 cel puținu violențele de stradă nu pot
 să se producă n-ic cu permișiunea, n-ic cu
 îngădurea guvernului dela Budapesta

Este dér o apărare a acelui guvern,
 care a aruncat atăți martiri în temnițele
 Ungariei, fiind-că au luptat pentru drep-
 turile lor înscrise în legile Ungariei.

Ați crețut însă, că puteți afirma, că
 d-lu Sturdza ar fi declarat, că cererea au-
 tonomiei Transilvaniei este nelegitimă. Să
 lămuresc și acestă neadeveră cu docu-
 mente, cu cuvintele d-lui Sturdza, conse-
 nate în colonele „Monitorului oficial“. D-lu
 Sturdza, vă spunea ieri, a șișu dór, că
 are credința în înțepciunea celor de din-
 colo, că ei voru deosebi ceea ce credu o-
 portun; și ei voru și ce trebuie să ceră im-
 mediat și ce trebuie să amâne. Și s'a servit
 de autonomia Transilvaniei ca de un
 exemplu.

Atătu numai. Ați tăgăduit acestă.
 Ei bine, ecă ce spune d-lu Sturdza în acestă
 cesiune: (cetesce).

Așa e și d-lu Sturdza lasă cesiunea
 autonomiei absolută la judecata, la înțe-
 lepciunea, la patriotizmul lor? D-lu Sturdza
 n-ic și n-ic-odată, n-ic în senatu, n-ic în
 întruniri publice, n'a declarat că auto-
 nomia Transilvaniei ar fi o cerere nelegitimă
 a Românilor.

(Va urma).

Producțiuni și petreceri.

Reuniunea femeilor române din Sibiu
 invită la Bal lu, ce se va da în 26 Ian-
 uarie n. 1895 în sala dela „Casa societății“
 (Gesellschaftshaus). Inceputul la 8 ore sera.

Ventulu curat e destinat în favo-
 rulu reuniunii. Bilete de intrare: 1 fl. 50
 cr. de persoană. Loge pentru 4 persoane 8 fl.
 Bilete de intrare se pot primi pe lângă
 prezentarea invitației, în ziua balului, dela
 10—12 ore a. m. și dela 3—5 ore p. m.
 la hotelul „Neurheer“, camera Nr. 5, ér
 sera la cassă cu 2 fl. de persoană.

Din partea societății fetelor române
 Chiorene se va reprezenta Duminecă, în 13
 Ianuarie n. 1895, în șomcuta-mare, piesa
 teatrală: Unu turor, comedia în 3 acte
 de Matilda Poni.

Personele voru fi reprezentat prin
 d-nii și d-rele: Victoru Nilvanu, Aug.
 Dosa, Aug. Dragoșu, Vas. Buteanu, Silvia
 Tamașu, Elena Popu, Eugenia Chișu, Re-
 ghina Cherebețu. Inceputul la 7 ore sera.
 La urma petrecere cu dans. Intrarea: de
 persoană 1 fl. Venitul curat e destinat
 pentru scopu filantropicu. — NB. Cine n'a
 primitu invitare specială, e rugat a se con-
 sidera prin acestă ca invitat.

Corul vocalu român u din Biserica
 albă arangeză Sămbătă la 31. Decemvre
 v., în presera de Săn-Văsiu (Auiu rou)
 în localitățile reuniunii germane „Burg“ o
 producțiune teatrală cu următorul pro-
 gramu:

- 1) „Noptea în păduru“, potpourri ro-
 mână de Schiepec, esecutat de capela
 mil. a Regt. 43; 2) „Lustiger Marsch“, de
 Komzak, esecutat de capela mil. a Regt.
 43; 3) „Campanela d'argintu“, operetă

oomică în 1 act de F. Boissière (Scena
 se petrece în giurul Parisului, pe tim-
 pul esediului acestui oraș, prin Henricu
 alu IV, la anul 1593.) Intrarea: 1 fl.
 Membrii ajutători ai corului au intrare gra-
 tuită. Inceputul la 8 ore sera.

**In Caransebeșu se va da o represen-
 tațiune teatrală împreună cu jocu, în pre-
 sera de Săn-Văsiu, în localitățile otelului „La
 pomul verde“. Inceputul precisu la 8 ore
 sera. Venitul e destinat pentru „Socie-
 tatea română de cântări și musică“ și pen-
 tru „Fondulu elevilor morboși dela Instit.
 teol.-pedag.“ din Caransebeșu. Oferte se
 primescu cu mulțamită. Pentru comitetul
 arangiatoru: A. de Popescu, presid.; Petru
 Ionescu, notar. Se va reprezenta piesa:
 „Pentru ochii lumii, seu cum se imbată lu-
 mea cu apă rece“. Personele vor fi represen-
 tate prin: d-lu A. de Popescu, d-ra Aurora
 Bordașu, d-lu A. Cămpănu, d-ra Elvira
 Bordașu, d-lu C. Pepa, d-na Lucia Barbu,
 d-ra Septimia Radu, d-lu Iefta Biju, d-ra
 Elvira Bordașu, d-lu I. Bălanu, d-lu G.
 Imbronicuiu, d-lu A. Sequens. După teatru
 jocu. În paușă se va juca Bătuta și Călu-
 șeriu. Intrarea: locul I: 1 fl., locul II:
 70 cr., locul de stat 50 de cr. de per-
 sônă.**

Teatru german.

Erî s'a jucat pe bina teatrului ger-
 manu din locu piesa lui Wolzogen: „Die
 Kinder der Excellenz (Copii escelenței),
 care deși e numită de autoru dramă, totuși
 cade mai mult în jargonulu comedilor
 și anume a celor de caractere. Conțin-
 utul e acesta: O familie scăpâtă de e-
 scelență se umple și mai mult de datorii
 prin viața de lume mare a unui copiu.
 Totulu se sfârșese însă bine prin căsătorii.
 E dér așa o temă devenită deja destul
 de banală, modul cum a prelucrat-o pee-
 tul însă a ridicat-o preste celelalte de
 astu-felu. Personele toate sunt adevărate
 tipuri! Așa e maiorulu pensionat (Weiss-
 müller) cu rezonamentele lui, așa e ame-
 ricianulu (Deutschinger) îmbogățit din
 munca lui, așa Dodo (Hakenschildt) ofi-
 cerulu de lumea mare, așa cele 2 fete (Len-
 bach și Forst) dintre cari mai alesu ultima,
 așa profesorulu de musică (Lang) eto. până
 chiar și d-lu Nher ca cumpărătoru de
 novele.

La succesulu bunu alu piesei de erî
 a conlucrat fără iudoaia și joculu cel
 escelentu al actorilor. — sp. —

Sciri telegrafice.

Budapesta, 9 Ianuarie. Crisa încă
 nu e deslegată. Bonulu conferi erî
 sera cu Wekerle, Szilágyi, Bánffy,
 Csaky, Darány, Tisza și Szell și va ra-
 porta Majestații Sale despre resul-
 tatul conferenței. Decî Wekerle as-
 tădî înă nu pôte raporta camerei
 deputaților, că pe cine l'a incre-
 dințat monarchulu cu formarea ca-
 binetului.

Lemberg, 9 Ianuarie. Diarele po-
 lone anunță, că în Petersburg din
 nou s'a pornit unu curentu în de-
 favorulu Polonilor.

Berlinu, 9 Ianuarie Reichsta-
 gulu și-a început consultările asu-
 pra proiectului de lege în contra
 revrêtirilor, fiindu sala plină de
 deputați. În totu decursulu ședinței
 vorbî numai socialistulu Auer, care
 a combătutu proiectulu arătându,
 că nu este de n-ic unu folos.

Necrologu.

Irina Moga marit; Onaciu, în numele
 sên și alu soțului ei Alexandru Onaciu jude
 la tabla reg.; a fratelui Eugeniu Moga,
 jude reg. de tribunal și notar la curia
 reg.; a surorii Ottilia Moga, preum și
 al fiului vitregu Silviu Trombitaș, cu adencă
 durere face cunoscută, că unica ei fiică
 Irina Trombitaș de Bethlenu ađi în 4
 Ianuarie n. d. a în etate de 11 ani, după

grele suferințe, a încetat din viață. Rē-
 mășile pămētesci ale defunctei s'au trans-
 portat la Săcalulu de Cămpiă, unde s'au
 așezat în cripta familiară la 7 l. c.

Murășu-Ogorheiu, 4 Ianuarie n. 1895.

DIVERSE.

Indrăsnelă fericită. Generalulu Mon-
 tecuculli porunci într'unu marșu ca sub
 pedepsă de morte, nimeni să nu trecă prin
 lanuri de grâu. Unu soldatu introducēn-
 du-se dintr'unu șauș, și necunoscēndu or-
 dinulu trecu printr'o cărare prin mijloculu
 unui lanu. Montecuculli, care-lă zări, po-
 runci să fie spanzurat. Atunci soldatul
 apropiāndu-se spus, că nu-i vinovat, căci
 nu audeșu ordinulu. Montecuculli nu vrū
 să asculte n-ic cu unu prețu. Atunci sol-
 datulu, care nu fusese încă desarmat,
 strigă plin de furia: N'am fostu vinovat,
 dér am să fiu acum. Apoi întinse pușca,
 trase în generalu și nu-lă nimeri. Monte-
 cuculli a ertat pe soldatul indrăsnēt.

Vērsta animaleloru. Profesorii Fa-
 raday și Flouren susțin, că vērsta natu-
 rală a omiului e de 100 de ani. Numai bō-
 lele și felulu neingrijit de a trăi îi scurtēză
 acestă măsură. Acești profesori se basează
 pe analogie: tōte animalele trāescu de 5-
 ori mai mult decātu anii adolescenței.
 Epurele e adultă la unu an, cānele la 2
 ani, leulu la 4 ani, calulu la 5 ani, cāmila
 la 8 ani, omulu la 20 ani și elefantulu la
 30 de ani. Acestu lucru e dovedit. Acum
 leulu 20, calulu 25, decă epurele trāescu
 5 ani, cānele 10, cāmila 40, elefantulu 150
 (se înțelege, în termiulu mediu), e natu-
 ralu deci ca șiomulu să trāescă de 5-ori
 perioda adolescenței, deci 100 de ani.

Părerea Francesilor despre Parisu.
 — Nu e fără interesu de a șci, cum s'au
 exprimat regii Franței și alți omeni de
 valōre francesi despre capitala lor. Ludovic
 IX dișe: Parisulu e unu amestec de ne-
 bunia, stricăciune și măreție. Franciscu I
 din contră a dișu: Pămēntulu Parisului
 esă inteligență și vitejiă. Carolu VII cre-
 dea că: Parisulu nu este unu oraș, ci o
 lume! Heuric IV dișe despre Parisien,
 că sunt jucători, bunii soldați și mueratici.
 Ludovic XIV dișe: Trebuie să ții pe Pa-
 risien sub unu pumn de fier! Ministrulu
 sêu Colbert adaugă însă, că asta se va face
 mai bine decă pumnulu de fier ar fi îm-
 brăcatu într'o mânășă de catifea. Rabelais
 a dișu: Parisianulu e unu smintit în ma-
 jor și minor. Victor Hugo credea, că Pa-
 risulu e „un oraș sacru“, inima lumii.
 Din contră cunoscutulu poetu francesu A.
 Barbier dișe că: Parisulu e o mocirlă cu
 care nu se pōte face n-ic unu! În provinciă
 Parisulu nu se bucură de mare stimă. Când
 odată unu deputat parisian striga în adu-
 narea națională că: Parisulu este creerulu
 Franței — îi răspunse unu deputat din
 provinciă: Oai, un cerv esu brul! (Da,
 unu creer arșu!)

Literatură.

În tipografia archidieceșană din Sibiu
 a apărut escelenta scriere a d-lui Silvestru
 Moldovanu, intitulată: „Țara noastră“. [Des-
 crierea părților Ardealului dela Murășu
 spre inēdă-đi și valea Mureșului]. O carte
 voluminōsă, conținēndu 446 pag. Pe lângă
 prefață, în partea dintēiu se arată între
 altele isvōrele, de cari s'a folositu auto-
 rulu, cum și coprinsulu materiei, ér în
 partea din urmă un indice alfabeticu al lo-
 cităților cu numirile lor române, germane
 și maghiare. În parte este cunoscută și ce-
 titoriilor noștri acestă scriere, din care
 am reprodus mai multe foietōne. Va
 lōrea ei e necontestabilă. O monografiă a
 Ardealului, scrisă cu atăta pricepere, în-
 tr'unu stilu atătu de popularu, și cu un
 sistem atătu de practic inēdă n'a apărut
 până acum în limba românescă. Prețulu e
 e numai 1 fl. (3 lei). Ar fi forțe de dorit
 ca acestă prețiosă carte să nu lipsescă n-ic
 dintr'o bibliotecă poporală română.

Călimdarul Plugarului pe anul comun 1895 a eşit de sub tipar și se poate trimite numai decâtă oricui îl cere. Acestă călimdar este de astădată redactat și întocmit mult mai bine și mai cu îngrijire, ca în anii trecuți. Cu deosebire *térgurile*, cari până acum nicăiri nu s'au găsit publicate românește bine și corect, se află în Călimdarul plugarului pe an. 1895 *corese și îndreptate după însemnările oficiose ale ministerului de comerț*, cuprinzându comune și orașe din Ardél, Bănat și țera unghurască multă mai multo, ca în anii trecuți. La fiă-care localitate se arată și durata *térgurilor de vite, oi și porci*. De asemenea *legea timbre-lor și taxelor*, de care are dînică trebuință fiă-care om, este tractată în acestă călimdar pe lung și pe larg, făcându-i-se prin acestă marî servicii poporului nostru, care a avut de-a suferi atâtea pedepse și înșelătorii din cauza necunoscerei acestei legi. Intr'ună estras din tarifa *oficială*, cum nu se află nicăiri publicată până acum în limba românească, sunt înșirate în *ordine alfabetică*, arătându-se ici colo și cu exemple, diferite acte și documente, precum acluse, atestate, cambii, contracte, conturi, chitanțe, estrase (matriculari etc.), pașaporte, petițiuni, protocoale, inventare, moșteniri și altele, arătându-se pentru fiă-care cum, când și câtă taxă este a-se plăti, séu ce timbru este a-se pune.

În partea literară se află diferite schițe, novele, poezii și altele, tôte din cele mai alese, nelăsându-se afară nici anumite poezii și scrieri glumețe, precum Istoria lui Gagamo Voda Țiganilor, și altele.

Bogată este cu deosebire partea economică, în care se cuprind felurite scrieri și povățuiri asupra cultivei pomilor și a bôlelor lor, cultivei legumelor (sălata, turocêpa, usiul și altele); apoi ună tractat despre economiă-cămpului, despre modul cum sunt a-se construi grajdurile; la ce semne să băgăm de sémă când cumpărăm vite; apoi despre crescerea rîmătorilor și tămăduirea lor în casă de bôla, și altele. La urmă se află semnele timpului, ună însemnată număr de povețe, glume, gîfiori și între altele și portretul și biografia marei bărbat de stat român M. Kogălniceanu, réposat la 1891.

Prețul este și de astă-dată numai 25 cr., la care mai sunt a se adauge 5 cr. pentru trimiterea cu posta. Totă după 10 călimdare comandate de-odată, unul se dă gratis. Se poate cumpăra dela „*Tipografia A. Mureșianu*” din Brașov și dela librăria *Nicolae Ciurcu*.

Cursul la bursă din Viena.

Din 8 Ianuarie 1895.

Renta ung. de aur 4%	123.90
Renta de corone ung. 4%	98.95
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	127.30
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	103.30
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	125.70
Bonuri rurale ungare	97.85
Bonuri rurale croate-slavone	97.50
Imprum. ung. cu premii	158.25
Losuri pentru reg. Tisei și Segedia.	143.75
Renta de hârtie austr.	100.55
Renta de argint austr.	100.55
Renta de aur austr.	125.25
Losuri din 1860	157.50
Acții de-ale Băncii austro-ungară	1048.—
Acții de-le Băncii austr. de credit.	411.75
Acții de-ale Băncii ung. de credit.	499.25
Napoleondori	9.87 1/2
Mărci imp. ger.	60.80
London (lire sterlinge).	124.10
Rente de corone austr.	100.25

Cursul pieței Brașov.

Din 8 Ianuarie 1895.

Banote rom. Cump.	9.74	Vënd.	9.88
Argint român. Cump.	9.70	Vënd.	9.75
Napoleon-d'or Cump.	9.84	Vënd.	—
Galbeni Cump.	5.85	Vënd.	—
Ruble rusești Cump.	132.—	Vënd.	—
Mărci germane Cump.	60.30	Vënd.	—
Scris. fonc. Albina 5%	100.75	Vënd.	101.75
Lire turcești Cump.	11.15	Vënd.	—

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu**.
Redactor responsabil: **Gregoriu Maicru**

Nr. 11698—1894

PUBLIKAȚIUNE.

Vëndarea pe cale scripturistice de oferte a mai multor realități aflătoare în fostele domenii și aparținătoare orașului Brașov, se va ținea Joi în 24 Ianuarie 1895.

Obiectele de vëndut sunt următoarele:

A) În comuna Crizbav.

- Așa numita móră de măcinat în strada Lunca sub Nr. 325 Nr. top. 805 dimpreună cu dreptul de apă și de móră.
- Așa numita móră de măcinat din jos din strada morii Nr. 340 și Nr. top. 832 dimpreună cu dreptul de apă și de móră, precum și dimpreună cu grădina aparținătoare Nr. top. 833.
- Locul pentru clădit a móri arse din strada Lunca Nr. casei 288 și Nr. top. 738 dimpreună cu dreptul de apă și de móră și cu grădina aparținătoare Nr. top. 739.

B) În comuna Tohanul nou.

- Móra de măcinat de sub Nr. top. 278 dimpreună cu dirstea transformată în móra de măcinat de sub Nr. top. 275, precum și acele 2 clădiri dimpreună cu dreptul de apă și de móră, mai departe grădina aparținătoare de sub Nr. top. 276 dimpreună cu canalul de móră de sub Nr. top. 277.

C) În comuna Pórta.

- Locuința provisorului, resp. curia cu curtea, șura, grădina și cu parcul aflător înaintea acestor obiecte, mai departe livadia dominală limitantă de sub Nr. top. 1711, 1712, 1713, 1714 și 1715/1 cu obligamentul admiterei canalurilor scurgerei de apă aflătoare pe această realitate, ca servitute a imobilului indus în cărțile funduare în Pórta sub Nr. 8, Nr. de ord. 7, Nr. top. 2829, 1702—1707 și 1710, admitându-se totodată și încorporarea prin cărțile funduare a acestui drept de servitute.
- Cărciuma cu curtea și grădina sub Nr. top. 1708 și 1709.
- Grădina dominală cu șura sub Nr. top. 1685, 1686 și 1687.
- Móra cu curtea, grădina și canalul morii sub Nr. top. 1723, 1724 și 1725 dimpreună cu dreptul regalului de móră și apă cu obligamentul admiterei conducerei apei în cantitatea folosită acum din canalul móri până în curtea sub Nr. top. 1705 și 1706, admitându-se în fine încorporarea prin cărțile funduare a acestei servituti dimpreună cu tôte favorurile oferite de legea pentru apă față de móră și față de imabilul sub Nr. top. 2829, 1702, 1707 și 1710.

D) În comuna Moeciul de jos.

- Móra de măcinat în Cheia Nr. top. 5570 dimpreună cu dreptul de apă și de móră.
- Móra de măcinat în Moeciul de jos Nr. top. 6060 dimpreună cu dreptul de apă și de móră și canalul de móră Nr. top. 6061.

E) În comuna Vlădeni.

- Curia sub Nr. casei 110 și casa poștală Nr. casei 111 dimpreună cu curțile aparținătoare, staulele, grădinile de sub Nr. top. 198, 199, 200 și 201.
- Hanul de sus Nr. 337 dimpreună cu grajdurile, șopolul, curtea și grădina de sub Nr. top. 532 și 533.

F) În comuna Zernesci.

- Móra de sus cu grădina lângă riu Nr. top. 473 și 474 cu dreptul de apă și de móră.
- Móra de jos de lângă riu Nr. top. 1040.

Ofertele scripturistice sigilate, provédute cu vadiul de 10% și cu un timbru de 50 cr. au de a se așterna până la 12 ore la prând în amintita și D-lui primar al orașului Brașov.

În oferte are de a se aminti în cifre și litere, fără deosebire, decât ofertul se referă asupra unui séu asupra mai multor

obiecte, — prețul de cumpărare oferat pentru fiă-care obiect, mai departe numele și pronumele oferentului, precum și locuința sa.

Ofertele au să conțină mai departe declarațiunea oferentului cum-că îi sunt cunoscute condițiunile de oferte și acele contractuale, și că se supun lor.

Aceste condițiuni se pot examina la oficiul orașenesc economic în decursul ôrelor oficiose până în ziua pretractărei de oferte. Deschiderea ofertelor va avé loc în amintita și la 4 ore după prând în biroul primarului.

Se observă în fine, cum-că atât comunele politice, cât și acele bisericesti, pe ală căror teritoriu se află obiectele de vëndare nu se eschid dela oferare.

Brașov, în 6 Decemvre 1894.

576.3—3. Magistratul orașenesc.

15,150—1894.

PUBLIKAȚIUNE.

Lucrările și furnisările receiver pentru diferitele birouri administrative la comuna orașenescă Brașov, pe durata din 1 Aprilie 1895 până la 31 Martie 1897, se vor da pe cale de oferte.

Sz. 6815—1894 tkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy a „Furnica” fogarasi tak. péuzt. részvénytársaság végrehajtónak Bardás Demeter Szkorei lakos végrehajtást szenvedő ellen 800 ft tökekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a fogarasi kir. járásbiróság területén lévő Szkorei község határán fekvő a szkorei 65 sz. tkjvben A + alatt foglalt 1—14, 19—25 rend. 132/1, 132/2, 373, 1173, 1277, 1295, 1374, 1387, 1389, 1394, 1487, 2142, 2447, 3323, 3420, 3428, 4803, 5446, 6220, 6273, 6729, 6757, 4379/3, hrszámú fekvőkből a Bardás Dumitru 1/9-ed résznyi illetményre 89 ft. 34 kr. kikiáltási árban, a szkorei 234. sz. tkjben A + a. foglalt 1—12, 15—24 rend 573, 574, 575, 789, 1165, 1195, 1544. 2388 2400. 2503. 2526, 2569/4. 2877, 2879, 3707, 3708 4494, 5379, 5380, 5591, 5898, 5745, 5866, 6367, 7011, 7012, 7226, 3754/2 hrsz. fekvőkből a Bardás Dumitru 1/4-ed résznyi illetményre 171 ft. kikiáltási árban és végre a szkorei 369. sz. tkvben A + alatt foglalt 1—3, 5—10 12—15. 13, 20, 21. rend. 992, 1533, 2172, 6084, 836, 837, 1807/1, 5621, 6215/2. 6450/2, 7179/2, 820, 2483, 2486, 3240, 5114, 5115, 4748, 4810, hrsz. s a Bardás Dumitru, (kinek neje Marcu Rafira) tulajdonát képező ingatlanokra az árverést 118 ftban, ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1895 évi Január hó 26-ik napján d. e. 8 órakor a Szkorei község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett. árfolyammal számított és az 1881. évi November hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kikiáltott kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170 §-sa értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Fogarason, 1894. évi October hó 19-én.

A fogarasi kir. biróság, mint telekkönyvi hatóság.

!!Abonați Calicul!!

diar humoristic și satiric, cu multe ilustrațiuni,
pe anul 1895.

Prețul abonamentului, pe an 3 fl. séu 7 franci.

Toți cei cu puțină dare de mână, adresându-se la redacțiunea noastră, primesc Calicul cu 2 fl. séu 7 franci.

Abonenții ordnari, cari până în 1-a Ianuarie v. ne trimită întreg abonamentul de 3 fl. séu 7 franci, primesc noul Călimdar al Calicului pe anul 1895 gratuit.

Primul număr al Calicului pe anul 1895 se espedeză de probă, tuturor celor ce ni'l cer.

La cinci abonamente de orice natură dăm al 6-lea gratuit.

Devisa Calicului, care acum intră în al 15-lea an, a fost și e: **lectură originală humoristică și satirică, și risu cu ori și ce preț.**

A se adresa la Sibiu

Administrația „CALICULI”.